

ANALIZA DUGOROČNE FINANSIJSKE RAVNOTEŽE

Analiza dugoročne finansijske ravnoteže može se sprovesti:

1. sagledavanjem odnosa dugoročno vezanih sredstava (a. Neuplaćeni upisani kapitala; b. Stalna imovina: Nematerijalna ulaganja, Nekretnine, postrojenja i oprema, Biološka sredstva, Dugoročni finansijski plasmani i Dugoročna potraživanja; c. Obrtna imovina: Zalihe i d. Odložena poreska sredstva) i Dugoročnih izvora sredstava (a. Kapital, b. Dugoročna rezervisanja, c. Dugoročne obaveze i d. Odložene poreske obaveze)
2. ili na osnovu Neto obrtnog fonda.

1. ANALIZA DUGOROČNE FINANSIJSKE RAVNOTEŽE NA OSNOVU DUGOROČNO VEZANIH SREDSTAVA

Redni broj	ELEMENTI	Tekuća godina		Prethodna godina	
		Iznos	Udeo u bilansnoj sumi poslovnih sredstava (%)	Iznos	Udeo u bilansnoj sumi poslovnih sredstava (%)
1.	Neuplaćeni upisani kapital				
2.	Stalna imovina	3.812.488	33,36	3.871.447	34,76
3.	Odložena poreska sredstva				
4.	Zalihe	991.021	8,67	902.104	8,10
5.	Dugoročno vezana sredstva (1+2+3+4)	4.803.509	42,03	4.773.551	42,86
6.	Kapital	8.775.008	76,77	8.460.261	75,96
7.	Dugoročna rezervisanja	76.832	0,67	55.233	0,50
8.	Dugoročne obaveze	781.943	6,84	669.815	6,01
9.	Odložene poreske obaveze	56.258	0,49	138.644	1,24
10.	Trajni i dugoročni izvori finansiranja (6+7+8+9)	9.690.041	84,78	9.323.953	83,72

Napomena: Dugoročna finansijska ravnoteža postoji ako su dugoročno vezana sredstva jednaka trajnim i dugoročnim izvorima finansiranja (kapitalu uvećanom za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze)

	Dugoročno vezana sredstva	Trajni i dugoročni izvori finansiranja
Tekuća godina	1	$9.690.041/4.803.509 = 2,0173$
Prethodna godina	1	$9.323.953/4.773.551 = 1,9533$

Odgovor: I u tekućoj i prethodnoj godini dugoročna finansijska ravnoteža je pomerena ka kapitalu uvećanom za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze. U tekućoj godini, svakih 100

dinara dugoročno vezanih sredstava je pokriveno sa 201,73 dinara trajnih i dugoročnih izvora finansiranja (kapitala uvećanog za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze), a to znači da je za finansiranje kratkoročno vezanih sredstava korišćeno 101,73% kapitala i dugoročnih obaveza (201,73-100), što u apsolutnom iznosu čini 4.886.532 (9.690.041-4.803.509) hiljada dinara. Slična situacija je bila i u prethodnoj godini. Svakih 100 dinara dugoročno vezanih sredstava je pokriveno sa 195,33 dinara trajnih i dugoročnih izvora finansiranja (kapitala uvećanog za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze), a to znači da je za finansiranje kratkoročno vezanih sredstava korišćeno 95,33% kapitala i dugoročnih obaveza (195,33-100), što u apsolutnom iznosu čini 4.550.402 (9.323.953-4.773.551) hiljada dinara.

Pri ovakvoj dugoročnoj finansijskoj ravnoteži stvorena je sigurnost za održavanje likvidnosti, jer će se deo kratkoročno vezanih sredstava pre mobilisati nego što će dospeti za plaćanje dugoročne obaveze iz kojih je taj deo kratkoročno vezanih sredstava pokriven.

ANALIZA FINANSIJSKE STABILNOSTI

Koeficijent finansijske stabilnosti se izračunava stavljanjem u odnos dugoročno vezanih sredstava (osnovna sredstva, dugoročna finansijska ulaganja, trajna obrtna sredstva i odložena poreska sredstva) sa kapitalom uvećanim za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze.

Potrebno je da koeficijent finansijske stabilnosti bude 1 ili manji od 1.

Koeficijent fin. stabilnosti $T_G = 4.803.509 / 9.690.041 = 0,49572$

Koeficijent fin. stabilnosti $P_G = 4.773.551 / 9.323.953 = 0,51197$

U konkretnom primeru, koeficijent finansijske stabilnosti je u obe godine manji od 1, što ukazuje na izuzetnu finansijsku stabilnost preduzeća. Pomenuto je i prikazano u prethodnoj analizi gde postoje uslovi za održavanje dugoročne finansijske ravnoteže koja je pomerena ka kapitalu uvećanom za dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze.

2. ANALIZA DUGOROČNE FINANSIJSKE RAVNOTEŽE NA OSNOVU OBRITNOG FONDA

Redni Broj	ELEMENTI	Tekuća godina	Prethodna godina
1.	Kapital	8.775.008	8.460.261
2.	Dugoročna rezervisanja	76.832	55.233
3.	Dugoročne obaveze	781.943	669.815
4.	Odložene poreske obaveze	56.258	138.644
5.	Trajni i dugoročni izvori finansiranja (1+2+3+4)	9.690.041	9.323.953
6.	Neplaćeni upisani kapital		
7.	Stalna imovina	3.812.488	3.871.447
8.	Odložena poreska sredstva		
9.	Dugoročno vezana sredstva bez zaliha (6+7+8)	3.812.488	3.871.447
10.	Obrtni fond (5-9)	5.877.553	5.452.506
11.	Zalihe	991.021	902.104
12.	Procenat pokrića stalnih zaliha obrtnim fondom [10/11*100]	593,08%	604,42%

Napomena: Kada je izračunati obrtni fond (tačka 10.) negativan, ne računa se procenat pokrića stalnih zaliha obrtnim fondom (tačka 12.).

Odgovor: U tekućoj godini stalne zalihe su u celini finansirane iz obrtnog fonda, a uz to obrtni fond je veći od stalnih zaliha za 493,08% (593,08-100), što u apsolutnom iznosu čini 4.886.532 hiljada dinara (5.877.553-991.021) i to predstavlja iznos koji smo utvrdili pri analizi dugoročne finansijske ravnoteže na osnovu dugoročno vezanih sredstava. Slična situacija je i u prethodnoj godini. Naime, stalne zalihe su u celini finansirane iz obrtnog fonda, a uz to obrtni fond je veći od stalnih zaliha za 504,42% (604,42-100), što u apsolutnom iznosu čini 4.550.402 hiljada dinara (5.452.506-902.104).

Obrtni fond je veći od stalnih zaliha, što znači da je obezbeđena sigurnost za održavanje likvidnosti u oblasti dugoročne finansijske ravnoteže (dugoročnog finansiranja).

3. ANALIZA ZADUŽENOSTI

Zaduženost (finansijski leveridž) iskazuje koliko na svaki dinar kapitala otpada dinara dugova.

Koeficijent zaduženosti se izračunava na sledeći način:

$$\frac{\text{Ukupni dugovi (obaveze)}}{\text{Kapital}}$$

$$\text{Koeficijent zaduženosti}_{TG} = (781.943 + 1.739.616) / 8.775.008 = 0,28736$$

$$\text{Koeficijent zaduženosti}_{PG} = (669.815 + 1.813.219) / 8.460.261 = 0,29349$$

Napomena: Ukupne obaveze (dugovi) = dugoročne obaveze + kratkoročne obaveze

Odgovor: Posmatrano preduzeće je smanjilo svoju zaduženost u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Na dinar sopstvenog kapitala dugovi iznose 0,28736 dinara tekuće godine, odnosno 0,29349 dinara prethodne godine.

4. ANALIZA SOLVENTNOSTI

Solventnost (likvidnost na dugi rok) označava sposobnost preduzeća da plati sve ukupne dugove (obaveze) ne o roku njihovog dospeća, već kat tad, makar iz stečajne, odnosno likvidacione mase.

Preduzeće je solventno ako je koeficijent solventnosti najmanje 1 ili više od 1 (≥ 1), a ako je koeficijent solventnosti manji od 1 (< 1) preduzeće je nesolventno (insolventno).

Koeficijent solventnosti se izračunava na sledeći način:

$$\frac{\text{Poslovna imovina}}{\text{Ukupni dugovi (obaveze)}}$$

$$\text{Koeficijent solventnosti}_{TG} = 11.429.657 / (781.943 + 1.739.616) = 4,53277$$

$$\text{Koeficijent solventnosti}_{PG} = 11.137.172 / (669.815 + 1.813.219) = 4,48531$$

Odgovor: Posmatrano preduzeće je izuzetno solventno u oba posmatrana perioda. Takođe, preduzeće je solventnije u tekućoj godini (4,53277) u odnosu na prethodnu godinu (4,48531).